

De Hippolytus kerk te Olterterp

Geschiedenis en exterieur

Het zo schilderachtige kerkje in het groen is niet voor niets zo geliefd bij bruidsparen; een romantischer omgeving kun je nauwelijks voorstellen.

De bomen die er nu staan waren er nog niet toen het kerkje in circa 1415 gebouwd werd. Het zag er toen nog allemaal wat kaal uit want het dorp werd omringd door onvruchtbare heidegrond. Het kerkje werd waarschijnlijk vernoemd naar de bisschop Sint Hippolytus die rond 200 leefde te Rome. Het had nog geen toren maar wel een klokkenstoel. Deze werd in 1744 vervangen door een kerktoren welke 500 gulden kostte, zoals te lezen is op een gedenksteen boven de ingang van de kerk. Deze werd geschonken door Ayzo van Boelens en zijn echtgenote Rinske Lycklema à Nyeholt. De toren werd bekroond door een spits en de muren zijn voorzien van dubbele rondbogige gesloten galmgaten.

De kerk zal in de loop der tijd zeker aanpassingen hebben gehad zoals waarschijnlijk het trapgeveltje aan de achterkant van de kerk. Toch is het uiterlijk van de kerk niet veel veranderd. De kloostermoppen (oude *Friezen*) zullen grotendeels nog die van 1415 zijn.

De zijmuren vertonen een onregelmatig patroon van de spitsboogvensters; dit zullen aanpassingen geweest zijn om meer licht in de kerk te krijgen.

De rechte koorafsluiting heeft drie spitsboogvensters en een klein rond venster daarboven.

Interieur

Wat een verrassing om hier binnen te komen! In de vijftiger jaren kreeg het interieur een warme rode kleurstelling en natuurlijk zien we geen altaar en beelden want ten tijde van de hervorming werd het interieur aangepast. Daarentegen zien we prachtig geschilderde rouwborden en een rijk gesneden kansel.

In het koor, afgesloten door een hekwerk met vier houten gecanneleerde vazen, herinnert een halfronde *Bremersteen* met een kruis nog aan het Roomse verleden.

Het jaartal 1728 en de letters *NR1* zijn later op de steen aangebracht. De preekstoel uit 1780 wordt gestut door een adelaar. Op de kuippanelen zijn in fors reliëf de figuren gesneden van Mozes met de wetstafelen en de vier evangelisten met hun symbolen: Mattheüs met een engel, Marcus met de leeuw, Lucas met de os en Johannes met de adelaar.

Een bijzonder voorwerp aan de kansel is de originele zandloperhouder met houten zandloper. De rouwborden in de kerk werden gemaakt ter nagedachtenis aan Pierius Lycklema à Nyeholt († 1720), Hillegonde Ipkien van Boelens († 1749), Rinske Lycklema à Nyeholt († 1750) en haar echtgenoot Mr. Ayzo van Boelens († 1782) en Daniel de Block Lycklema à Nyeholt († 1781).

Het wapen van de Lycklema's toont een Franse lelie, een eikenstam waar nieuwe eikels uitspruiten op nieuw hout (*nyeholt*) en het wapen van de van Boelens toont eikels en een vlasbloem

Op de grond liggen een aantal grafstenen van het geslacht Boelens uit de 17e en 18e eeuw. Deze familie is al vanaf de 16^e eeuw nauw verbonden met Olterterp en de kerk.

De familie van Boelens was sinds de 18^e eeuw bewoner van het nabijgelegen slot Boelens (tegenwoordig *Huize Olterterp*, nu hoofdkantoor van *It Fryske Gea*). Al in 1520 woont er een boer Boele in Olterterp. Langzaam maar zeker breiden zijn nazaten hun bezittingen uit en worden steeds deftiger door goede huwelijken te sluiten met bijvoorbeeld de familie Lycklema à Nyeholt. Grootgrondbezitter Ambrosius Ayzo van Boelens verving in de 18e eeuw de heide rond zijn landgoed door bossen met wandelpaden en waterpartijen. Daarmee laat hij een erfenis na waarvan dagelijks nog vele mensen genieten.

De kerk is in 1912/ 1913 vrijmoedig en romantisch gerestaureerd op initiatief van mevrouw B.W.T. Sandberg van Boelens.

Het orgel

Het orgel dateert van 1988 en werd gebouwd door de orgelbouwers *gebroeders Reil* uit Heerde.

De dispositie van het orgel luidt:

Manuaal1: Prestant 8 vt Dis, bas en dis, Holpijp 8 vt, fluit oct 2 vt

Manuaal 2: Quintadeen 8 vt, bas en disc, fluit 4 vt, Comet, Vox Humana 8 vt bas en disc

Pedaal: Sordun 16 vt, Gedekt 8 vt. ged.tr, Trompet 2 vt, Pedaalkoppel 1 en 2

Literatuur:

- S. ten Hoeve e.a., *Friese preekstoelen*
- S. ten Hoeve e.a., *Kerken in Friesland*
- Informatie SAFT

Sytske Kooij-Jacobsma

Oktober 2023